

**Sprawozdanie ze stanu realizacji
Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2016
za 2016 r.**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	4
II. STAN REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR W MIEŚCIE ZIELONA GÓRA NA LATA 2012 - 2016 ZA OKRES I 2014 - XII 2014.....	5
1. Realizacja celu operacyjnego <i>Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Zielona Góra poprzez systematyczne diagnozowanie problemu.....</i>	5
2. Realizacja celu operacyjnego <i>Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie</i>	5
3. Realizacja celu operacyjnego <i>Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych oraz interwencyjnych edukacyjno-korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.....</i>	5
4. Realizacja celu operacyjnego <i>Poprawa jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie</i>	7
5. Realizacja celu operacyjnego <i>Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz wrażliwości mieszkańców wobec przemocy w rodzinie na terenie miasta Zielona Góra</i>	9
IV. PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROGRAMU ZA ROK 2016 ...	11

WSTĘP

W związku z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (DZ.U. z 2005r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) powstał *Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2016*, uchwalony dnia 20 listopada 2012 roku, Uchwałą Rady Miejskiej w Zielonej Górze NR XXXIX 317.2012). Koordynowanie oraz monitorowanie Programu powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zielonej Górze.

Sprawozdanie ze stanu realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielonej Górze zostało opracowane w oparciu o kwestionariusz ankiety, którą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze rozesłał do 25 realizatorów projektu. Ankieta została przekazana Prokuratorowi Prokuratury Rejonowej; komendantom: Komendy Miejskiej Policji, Lubuskiej Wojewódzkiej Komendy Ochotniczych Hufców Pracy; naczelnikom: Centrum Zarządzania Kryzysowego, Wydziału Oświaty i Spraw Społecznych; dyrektorom: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współzależnienia, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Centrum Integracji Społecznej, Młodzieżowego Centrum Kultury Edukacji „Dom Harcerza”, Noclegowni dla Bezdomnych Osób im. Ojca Stefana Modesta Glorieux, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 4, Aresztu Śledczego, Lubuskiego Oddziału Okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża, Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii w Zielonej Górze - Lubuski Ośrodek Profilaktyki i Terapii "LOPiT", Zielonogórskiego Ośrodka Kultury, Biura Pełnomocnika ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; prezesom: Sądu Rejonowego, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Lubuskiego Stowarzyszenia na Rzecz Kobiet „BABA”, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Związku Lubuskich Organizacji Pozarządowych; przewodniczącym: Towarzystwa Rozwoju Rodziny, Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W sprawozdaniu zawarte zostały działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze oraz innych podmiotów realizujących program (20 odesłanych ankiet).

Sprawozdanie składa się z 3 części. Część pierwsza przedstawia główne założenia *Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Miasta Zielona Góra na lata 2012-2016*. W części drugiej omówiony jest rezultat realizacji poszczególnych zadań w odniesieniu do celów operacyjnych tj. poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Zielona Góra poprzez systematyczne diagnozowanie problemu; zwiększanie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie; zwiększanie skuteczności działań profilaktycznych oraz interwencyjnych edukacyjno-korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie; poprawa jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie; zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz wrażliwość mieszkańców wobec przemocy w rodzinie na terenie miasta Zielona Góra.

Trzecią część stanowią wnioski zamykające całość sprawozdania.

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2016 ma charakter interdyscyplinarny i zakłada, że będzie realizowany przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Założenia Programu są spójne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i jednocześnie skorelowane z lokalnymi potrzebami i dotychczasowymi działaniami.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych powołanych do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy;
- zmiany pojmowania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie;
- promowania wartości rodzinnych, w tym poszanowania prawa dzieci i młodzieży do życia w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy;
- szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich praw do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania;
- edukacji mieszkańców miasta Zielona Góra na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- promowania alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów rodzinnych.

Strategicznym celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie poprzez stworzenie jednolitego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Realizację celu głównego zawarto w celach operacyjnych: zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz bardziej efektywne interweniowanie i oddziaływanie korekcyjne na sprawców przemocy, a także zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie i podnoszenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy domowej oraz w podejmowaniu właściwych działań wobec sprawców przemocy.

II. STAN REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR W MIEŚCIE ZIELONA GÓRA NA LATA 2012 - 2016 ZA OKRES I 2016 - XII 2016

1. Realizacja celu operacyjnego *Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Zielona Góra poprzez systematyczne diagnozowanie problemu.*

W ramach zadania *Zebranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie oraz diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie* Poradnia Pedagogiczno- Psychologiczna przeprowadziła 6 badań diagnostycznych, Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet Baba w Zielonej Górze zrealizowało badanie diagnostyczne, opublikowało diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie pt. „Lubuskie samorządowe programy przeciwpromocowe z perspektywy gender – analiza wstępna” oraz „Lokalne organizacje pozarządowe pracujące pomagające osobom pokrzywdzonym przemocą na przykładzie Lubuskiego Stowarzyszenia na rzecz Kobiet BABA” w „Teoretyczne i praktyczne wymiary zjawiska przemocy w rodzinie”, Zielona Góra 2016.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze cyklicznie pozyskiwał dane dotyczące skali zjawiska przemocy w Zielonej Górze, niezbędne do diagnozy ww. zjawiska. W ramach badania istniejącej infrastruktury instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie gromadził dane instytucji w celu określenia ich zasobów i braków potrzebnych do diagnozy zasobów instytucjonalnych miasta Zielona Góra w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Łączna diagnoza będzie wykorzystana do tworzenia celów i zadań Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra na lata 2017-2020.

2. Realizacja celu operacyjnego *Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.*

W ramach realizacji zadania *Przerwanie przemocy i ochrony przed dalszym krzywdzeniem* prowadzono działania nakierowane na ochronę ofiar przemocy w rodzinie.

W 2016 roku w mieście Zielona Góra procedurą „Niebieskie Karty” objętych było 539 rodzin. Założono łącznie 307 formularzy „Niebieska Karta – A”, z tego 221 zostało założonych przez Komendę Miejską Policji, 60 przez Pomoc Społeczną, 19 przez oświatę, 1 przez ochronę zdrowia, 6 przez gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych.

W mieście Zielona Góra odbyło się 11 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego. W ramach pracy grup roboczych w 2016 roku pomocą objęto 475 rodzin tj. 1313 osób, w tym 515 kobiet (w tym 55 niepełnosprawnych i 82 starszych), 469 mężczyzn (w tym 44 niepełnosprawnych i 70 starszych) oraz 329 dzieci (w tym 4 niepełnosprawne). Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołał 239 grup roboczych w celu realizacji procedury „Niebieskie Karty” w indywidualnych przypadkach. Odbyło

się 868 posiedzeń Grup Roboczych. Liczba rodzin, w przypadku stosowania przemocy wobec dziecka, wyniosła 56, w przypadku stosowania przemocy wobec osoby starszej -73.

W 2016 procedura „Niebieskie Karty” została zakończona w 301 środowiskach, w tym z powodu ustania przemocy w 268 przypadkach oraz z powodu braku zasadności – w 33 przypadkach.

W ramach przerwania przemocy i ochrony przed dalszym krzywdzeniem, Policja w 184 przypadkach odizolowała sprawcę przemocy od ofiary. W Noclegowni w Zielonej Górze przebywało 10 mężczyzn, sprawców przemocy, którzy w wyniku nakazu usunięcia z zajmowanych lokali lub nakazów opuszczenia wspólnie zajmowanych z osobą doznającą przemocy lokali, wymagali wsparcia w formie umieszczenia w tej instytucji.

I i III Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach karnych za 2016 r odnotował 146 osób objętych dozorem kuratora sądowego z tytułu przemocy w rodzinie.

Na terenie Zielonej Góry instytucje w szerokim zakresie współpracują (wspólne interwencje, wizyty w środowisku) z innymi służbami w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Są to m.in. kuratorzy rodzinni i karni, pracownicy socjalni, asystenci rodziny, członkowie MKRPA, Policja, terapeuci leczenia odwykowego, pedagodzy i psychologowie z PPP, Prokuratura, przedstawiciele szkół i przedszkoli.

W celu zapewnienia schronienia dla mieszkanek miasta Zielonej Góry – samotnych matek – ofiar przemocy w rodzinie w mieście Zielona Góra przy Terenowym Komitecie Ochrony Praw Dziecka funkcjonowało Schronisko z 22 miejscami noclegowymi. W 2016 roku z tej formy pomocy skorzystało 56 osób, w tym 26 kobiet i 33 dzieci. Ponadto TKOPD w ramach realizacji własnych zadań dysponuje 11 miejscami w mieszkaniach chronionych. W roku 2016 znalazło w nim schronienie 4 kobiety i 7 dzieci. osób. Czas na jaki udzielana była pomoc w formie pobytu w domu dla samotnych matek to ok. 12 miesięcy, natomiast w mieszkaniu chronionym ok. 2,5 roku.

W Zielonej Górze znajdują się 4 placówki opiekuńcze, w których w 2016 roku przebywało łącznie 61 dzieci: 36 dzieci w 3 placówkach o charakterze socjalizacyjnym i 24 dzieci w 1 placówce interwencyjnej. Z Działem Opiekuńczo-Wychowawczym, działającym w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2016 roku współpracowało 90 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywało 102 dzieci, 46 rodzin zastępczych niezawodowych, w których przebywało 58 dzieci. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował również z 9 rodzinami zastępczymi zawodowymi, w tym 8 o statusie pogotowia rodzinnego. W ww. rodzinach zastępczych przebywało łącznie 42 dzieci.

Zadanie dotyczące edukacji osób doświadczających przemocy w rodzinie w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie realizowało 5 podmiotów. WOTUIW w ramach psychoterapii objął wsparciem 574 osoby. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka podejmował działania edukacyjne w formach: pomoc psychologiczna dla dzieci i dla dorosłych, spotkania z psychologiem dla kobiet doświadczających przemocy, grupa wsparcia dla kobiet. Łącznie w spotkaniach wzięło udział 174 osoby. Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet „Baba” zrealizowało kampanię „Bądź bezpieczna od przemocy w rodzinie”, w której wzięło udział 800 osób. Poradnia Psychologiczna - Pedagogiczna w 2016 roku przeprowadziła warsztaty dla rodziców warsztaty umiejętności wychowawczych oraz dla warsztaty dla uczniów: „Porozumiewanie bez przemocy”, „Trening Zastępowania Agresji”, „Jak radzić

sobie z agresją w Internecie” oraz „Agresja i przemoc”. Programy edukacyjne ukończyło łącznie 252 osoby.

Komenda Miejska Policji i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze w Zielonej Górze, w zakresie edukacji osób pokrzywdzonych przemocą, zamieszczały informacje w mediach o prawach osób pokrzywdzonych oraz pełniły dyżury i udzielały porad osobom potrzebującym wsparcia podczas kampanii „16 dni przeciw przemocy wobec kobiet”, „Tydzień Pomocy Osobom pokrzywdzonych przestępstwem”.

Na terenie Miasta Zielona Góra w 2016 roku prowadzone były zajęcia indywidualne w postaci poradnictwa medycznego, socjalnego, rodzinnego, prawnego, pedagogicznego oraz logopedycznego przez 12 podmiotów. Łącznie udzielono 8036 porad indywidualnych 7735 osobom. Biuro Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzielił łącznie porad dla 645 osób doświadczających przemocy w rodzinie. Stowarzyszenie „BABA” udzieliło tej formy wsparcia dla 1510 osób. Lubuski Ośrodek Profilaktyki i Terapii udzielił porad 136 osobom, Noclegownia 10 osobom, a Towarzystwo Przyjaciół Dzieci objęło pomocą 269 osób w ramach funkcjonującego „Centrum Porad Dziecka i Rodziny”. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej poradnictwem objął 1313 osób, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna poradnictwem objęła 174 osoby, Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka 1125 osób, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia 1132 osoby, Towarzystwo Rozwoju Rodziny 936 osoby. W Placówce Opiekuńczo- Wychowawczej nr 4 w Zielonej Górze wsparto poradami łącznie 100 osób. Centrum Integracji Społecznej udzieliło konsultacji z zakresu poradnictwa 385 zainteresowanym.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych dla rodzin zagrożonych doświadczaniem przemocy domowej w ramach pracy asystenta rodziny objął wsparciem 138 rodzin, w tym 18 już dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

3. Realizacja celu operacyjnego *Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych oraz interwencyjnych edukacyjno-korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.*

W 2016 r., w ramach usprawnienia procedury interwencji i innych działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze prowadziła 306 postępowań dotyczących różnych form przemocy w rodzinie, bez względu na kwalifikację prawną czynu. Skierowano akty oskarżenia wobec 115 osób. W stosunku do 12 osób skierowano wnioski o zastosowanie przez Sąd środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania. Wobec 54 osób zastosowany został środek zapobiegawczy zawierający zakaz kontaktu z pokrzywdzonym. W 52 postępowaniach zastosowany został środek zapobiegawczy w postaci nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym. Dozorem kuratora sądowego I i III Zespołu Kuratorskiego Służby Sądowej, wykonującego orzeczenia w sprawach karnych z tytułu przemocy w rodzinie, objętych było 146 osób.

Na terenie Zielonej Góry w 2016 r. przeprowadzono łącznie 5 programów korekcyjno - edukacyjnych, w których uczestniczyło 85 osoby, 55 osób ukończyło program. W Areszcie Śledczym

w Zielonej Górze przeprowadzono 2 programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy o nazwie: „Duluth”, „Duluth 2” oraz „Stop przemocy – druga szansa”, w których uczestniczyło 28 osób, jedna osoba nie ukończyła zajęć. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze zrealizował 3 programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy, w których wzięło udział 57 osób, 28 z nich ukończyło program.

Kolejną formą działań kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie na terenie Zielonej Góry było umożliwienie uczestnictwa w programach w zakresie radzenia sobie ze stresem, złością oraz w sytuacji konfliktu. W 2016 r. ww. działania realizowały 3 instytucje. Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współzależnienia w Zielonej Górze realizował 4 programy w zakresie radzenia sobie ze stresem, złością oraz w sytuacji konfliktu. Ww. zajęcia ukończyło 50 osób. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna przeprowadziła 7 programów, w których uczestniczyło 272 osoby, ukończyło 270 uczestników. Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet „Baba” przeprowadziło jeden program, ukończony przez 12 osób.

4. Realizacja celu operacyjnego *Poprawa jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.*

Jednym z zadań Programu, w ramach poprawy jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Zielonej Górze, jest zwiększenie dostępności pomocy i skuteczności ochrony osób doświadczających przemocy poprzez dążenie do zatrudnienia większej liczby pracowników socjalnych i asystentów rodziny. W 2016 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonej Górze nie utworzono nowych etatów dla pracowników socjalnych, powstały dwa nowe etaty na asystentów rodziny.

Poprawa jakości i skuteczności działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie dotyczyła również integrowania działań instytucji i organizacji w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego. W 2016 r. zarządzeniem nr 725.2016 Prezydenta Miasta Zielona Góra z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie zmian w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego w Zielonej Górze, został powołany nowy skład Zespołu. Łącznie odbyło się 11 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Celem tych działań było zwiększenie skuteczności służb i usprawnienie systemu przepływu informacji pomiędzy nimi. W 2016 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego w Zielonej Górze skierowanych zostało 307 Niebieskich Kart, zawnioskowano o zwołanie 239 grup roboczych. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego uzyskał 301 informacji o zakończeniu działań grupy roboczej, w tym 268 z powodu ustania przemocy i 33 z braku zasadności.

Dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie 3 instytucje na terenie Zielonej Góry przeprowadziło łącznie 1 szkolenie, 3 konferencje, 4 warsztaty. W konferencjach brało udział 191 uczestników, w warsztatach 128 osób. Ze szkolenia skorzystało 18 osób.

Zielonogórskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet „Baba” w marcu 2016 r. na terenie Uniwersytetu Zielonogórskiego przeprowadziło konferencję „Lokalnie przeciw przemocy wobec kobiet”. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna zorganizowała konferencję: „Zarządzanie sytuacją kryzysową w placówkach oświatowych dla dyrektorów szkół oraz warsztat o tej samej nazwie dla

psychologów i pedagogów. Towarzystwo Rozwoju Rodziny było głównym organizatorem VIII Festiwalu „Pomocna Dłoń – Zatrzymać Przemoc”.

W 2016 r. 5 instytucji na terenie Zielonej Góry przeprowadziło szkolenia superwizyjne dla osób profesjonalnie zajmujących się przemocą. Biuro Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyło się 16 spotkań, łącznie 35 zajęć dla 17 uczestników. Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współzależnienia zorganizował 30 godzin superwizji dla 6 osób. W Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej odbyło się 28 spotkań dla 30 uczestników w ramach grupy wsparcia dla pedagogów szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych. Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet „BABA” zorganizowało 2 superwizje dla 22 osób. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza przeprowadziła 10 spotkań superwizyjnych dla 10 uczestników zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

5. Realizacja celu operacyjnego *Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz wrażliwości mieszkańców wobec przemocy w rodzinie na terenie miasta Zielona Góra.*

W ramach edukacji dzieci i młodzieży w zakresie przemocy w rodzinie przeprowadzono zajęcia edukacyjne oraz kampanie edukacyjne. Biuro Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziło edukację dzieci młodzieży w zakresie komunikacji interpersonalnej, konstruktywnego sposobu radzenia sobie ze stresem i złością oraz 2 razy w roku przeprowadzono zajęcia z asertywności. Przeprowadziło również trzy kampanie edukacyjne „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Postaw na rodzinę” oraz „Profilaktyka, a Ty”. Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet „BABA” przeprowadziło 1 zajęcia edukacyjne „Po co nam Konstytucja”. Towarzystwo Rozwoju Rodziny przeprowadziło 3 zajęcia z młodzieżą w ramach VIII Festiwalu Pomocna Dłoń dla 83 osób. W 2016r. przeprowadziło 3 kampanie edukacyjne - propagowanie helpline, telefon zaufania oraz Niebieską Linie. Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna przeprowadziła 9 zajęć edukacyjnych podzielonych na grupy wiekowe: grupa terapeutyczna dla dziewcząt z klas IV-VI, trening zastępowania agresji „Agresja i przemoc”, „Chcę żyć zdrowo i bezpiecznie”, „Wartości”, „Porozumiewanie bez przemocy”, „Jak radzić sobie z agresją w Internecie”, „ Moje mocne strony”, „Trening komunikacji społecznej”. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza zorganizowała 3 zajęcia edukacyjne - radzenie sobie ze stresem, komunikacja bez przemocy oraz bezpieczeństwo.

W celu wzmocnienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą na terenie miasta Zielona Góra Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna przeprowadziła warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców, „Jak z szacunkiem stawiać dziecku granice?”, „Mamo, Tato co Ty na to?”, w których wzięły udział 63 osoby. Na terenie placówki odbyły się również mediacje między rodzicami dla 6 rodzin oraz terapie rodzinne dla 126 osób. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka zorganizował warsztaty umiejętności rodzicielskich, w których wzięło udział 21 osób. Towarzystwo Rozwoju Rodziny zorganizowało cykl 5 spotkań Akademii Dobrego Rodzica, w których wzięło udział 60 osób. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza

w ramach wzmocnienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców przeprowadziła 150 zajęć z psychoedukacji, pedagogizacji oraz wychowawczego wspieranie rodziny dla 29 osób. Dom Harcerza w 2016r. przeprowadził 10 warsztatów rodzinnych oraz spotkania przedświąteczne dla około 200 osób. Komenda Miejska Policji w Zielonej Górze zorganizowała 8 spotkań z rodzicami uczniów szkół gimnazjalnych i ponad gimnazjalnych z zakresu problematyki „ Odpowiedzialności prawnej osób nieletnich, przejawów demoralizacji, stosowanych środków wychowawczych i poprawczych”, „Problematyki cyberprzemocy” oraz „ Problematyki uzależnień od środków psychoaktywnych” dla 590 osób. Areszt Śledczy w Zielonej Górze przeprowadził program resocjalizacji sprzyjający przygotowaniu do readaptacji społecznej osadzonych „Blżej Dziecka” dla 36 osób.

W zakresie wspierania różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym i wzmocnianiu więzi rodzinnych zrealizowano na terenie miasta Zielona Góra zajęcia kulturalne, festyny rodzinne oraz imprezy rekreacyjno-sportowe. Komenda Miejska Policji w Zielonej Górze uczestniczyła w 12 festynach takich jak: Jarmark Wielkanocny „Kraszanka 2016”, Majówka w Parku ZOK, Międzynarodowy Dzień Rodziny, „Dni Opieki Zastępczej” – festyn rodzinny przy Uniwersytecie Zielonogórskim, Festyn Rodzinny przy Gimnazjum nr 2 w Zielonej Górze, Festyn pn. „Ogólnopolski Głos Profilaktyki” – działania przeciwko uzależnieniom i przemocy, Festyn Rodzinny przy Szkole Podstawowej – Akademia Talentów, „Dni Opieki Zastępczej” – festyn rodzinny organizowany przez PCPR, „Lubuski Piknik Zdrowia” w Drzonkowie, Festyn Rodzinny „Czas na Sport” – organizowany przez CRS, Festyn pn. „Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii”, Piknik Rodzinny przy Miejskim Przedszkolu nr 11, w których wzięło udział około 24500 osób. Dom Harcerza zorganizował 3 festyny „Święto pieczonego ziemianka”, „Święto latawca” i festyn rodzinny. Caritas zorganizował 2 festyny dla rodzin. Prowadzi również Świetlicę „Zielony Dom”, w której przebywa 18 uczestników. Caritas w ramach wspierania form czasu wolnego prowadził 2 imprezy rekreacyjno sportowe skierowane do rodzin oraz 40 zajęć sportowych i 15 zajęć kulturalnych. Lubuski Ośrodek Profilaktyki i Terapii w 2016r. prowadził happening pn „Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii 2016”. Biuro Pełnomocnika zorganizowało 2 festyny : Festyn Zgranej Rodziny z okazji Dnia Dziecka oraz Festyn z okazji obchodów Międzynarodowego Dnia FAS. W ramach kampanii „Postaw na Rodzinę” Biuro wspierało 12 festynów organizowanych dla dzieci w miejskich przedszkolach oraz 2 dla młodzieży, rodzin i mieszkańców sołectw.

Z danych dotyczących współpracy z lokalnymi mediami w zakresie publikowania materiałów dotyczących różnych aspektów przemocy i jej przeciwdziałania w postaci artykułów, audycji radiowych i programów telewizyjnych informujących o różnych aspektach przemocy i jej przeciwdziałaniu realizowało 5 podmiotów. Lubuskie Stowarzyszenie na rzecz kobiet „BABA” współpracowało z lokalnymi i ogólnopolskimi mediami oraz opublikowało 15 artykułów. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka brało udział w 9 audycjach radiowych, programie telewizyjnym informującym o różnych aspektach przemocy i ich przeciwdziałaniu. Towarzystwo Rozwoju Rodziny współpracowało z lokalnymi mediami pod kątem propagowania profilaktyki przemocy i informowania odbiorców o konsultacjach specjalistycznych dla osób doświadczających przemocy. Młodzież z Domu Harcerza na antenie radia zachód współtworzyła audycje „ Radioaktywni”, brała udział w 5 audycjach radiowych, przygotowywała programy o formach przeciwdziałania przemocy, uzależnieniach, inności,

tolerancji. Prokuratura w Zielonej Górze współpracowała w ramach stałego kontaktu z mediami ze strony Rzecznika Prasowego Prokuratury Okręgowej oraz na publikowaniu na stronie prokuratury informacji o bieżących postępowaniach, linków do stron podmiotów świadczących pomoc. Jako inicjatorzy powstania tzw. Lubuskiej Niebieskiej Tarczy propagują stronę www.tarcza.lubuskie.pl zawierające informacje o sposobach pomocy, instytucjach świadczących pomoc oraz poradniki.

Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet BABA prowadziło całodobowy miejski punkt informacyjny o osobach, miejscach i instytucjach działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wg danych uzyskanych ze Stowarzyszenia BABA wynika iż w 2016 roku z punktu skorzystało 2000. osób, natomiast na stronie internetowej zarejestrowano 150000 wejść.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzi całodobowy telefon zaufania. W 2016 r. liczba rozmów wynosiła 851. W 18 przypadkach kończyły się one interwencją służb.

IV. PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROGRAMU ZA ROK 2016

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze cyklicznie, również w 2016 r. pozyskiwał dane dotyczące skali zjawiska przemocy w Zielonej Górze. Łączna diagnoza będzie wykorzystana do tworzenia celów i zadań Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra na lata 2017-2020.

Z zebranych danych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze za 2016 r. wynika ilość rodzin doświadczających przemocy, w porównaniu do 2015 r. utrzymuje się na podobnym poziomie i stanowi 0,3% ogólnej liczby mieszkańców Zielonej Góry. W roku sprawozdawczym procedura „Niebieskie Karty” została zamknięta w 301 przypadkach. Jest to dwukrotnie więcej niż w poprzednim roku i stanowi 10,9 % założonych kart. W 268 przypadkach wynikało to z ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie, w 33 o braku zasadności podejmowania działań.

Istotnym ogniwem systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Zielona Góra jest Zespół Interdyscyplinarny w Zielonej Górze, który w 2016 roku obradował 11 razy, do realizacji procedury „Niebieskiej Karty” powołał 239 grup roboczych, łącznie odbyło się 868 posiedzeń grup roboczych.

Dzięki szkoleniom dla podmiotów uprawnionych do wszczynania procedury „Niebieska Karta” zwiększeniu uległa ilość ww. procedur wszczętych przez pracowników oświaty. W związku z wymieniającą się kadrą w poszczególnych instytucjach, każda z nich wymaga cyklicznych szkoleń z zakresu procedury „Niebieska Karta”. Ze względu na incydentalne przypadki wszczynania ww. procedury w placówkach służby zdrowia, w szczególności w tej instytucji należy przeprowadzić tego typu szkolenia

Na terenie Zielonej Góry funkcjonuje w ramach zapewnienia schronienia dla kobiet – osób, które doznały przemocy w rodzinie, ośrodek dysponujący 22 miejscami noclegowymi. Ponadto TKOPD w ramach realizacji własnych zadań dysponuje 2 mieszkaniem chronionym z 12 miejscami noclegowymi. Łącznie z tego typu wsparcia skorzystało 56 osób, czyli o połowę mniej niż w 2015 r. Nadal brak natomiast schronienia dla mężczyzn, którzy doznali przemocy w rodzinie. Na terenie

Zielonej Góry funkcjonuje noclegownia, która w 2016 r. udzieliła noclegu mężczyźnie, osobie doznającej przemocy w rodzinie.

W 2016 r. edukacją osób doświadczających przemocy w rodzinie objęte zostały 1644 osoby. Jest to cztery razy więcej, niż w poprzednich latach.

Zajęcia indywidualne w postaci poradnictwa medycznego, socjalnego, rodzinnego, prawnego i pedagogicznego realizowane były przez 12 podmiotów. Łącznie udzielonych zostało około 8036 porad. Pomimo zwiększeniu się ilości porad w 2016 r. instytucje nadal zgłaszają duże zapotrzebowanie na te formy wsparcia w społeczności zielonogórskiej, jednocześnie informują o braku środków nie tylko na zwiększenie ilości świadczeń w kolejnym roku, ale również na utrzymanie ich na tym samym poziomie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej obejmował rodziny wsparciem w postaci przyznania asystenta rodziny w ramach zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych dla rodzin zagrożonych doświadczeniem przemocy domowej oraz już dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie. Łącznie wsparciem asystenta rodziny objęto 138 rodzin, w tym 18 już dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie. Wynika z tego, że rodziny, w których występuje problem przemocy domowej, w większości są wydolne wychowawczo.

Program proponuje szerokie spektrum form pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc, zwłaszcza w zakresie poradnictwa na co wskazuje, m.in. liczna lista realizatorów działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z sektora publicznego (organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego). Istotnym zasobem instytucjonalnym są różne organizacje pozarządowe, które realizują zadania Programu.

Z nadesłanych ankiet wynika, iż w 2016 roku nie zmieniła się liczba podmiotów prowadzących oraz ilość programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy. W ramach zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych oraz interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie Zielonej Góry cyklicznie zwiększa się liczba osób biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych. W 2016 roku z tego typu wsparcia skorzystało 85 osób. Trzykrotnie zwiększyła się ilość programów i ich uczestników w zakresie radzenia sobie ze stresem, złością oraz w sytuacji konfliktu.

W 2016 r. zmniejszyła się liczba szkoleń, warsztatów i konferencji dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra w roku 2016 współpracujące instytucje zrealizowały zadania zgodnie z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w tym dotyczące:

- edukacji służącej wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców
- wspierania różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym
- i wzmocnianiu więzi rodzinnych prowadzenia kampanii edukacyjnych promujących postawy społeczne oraz działania wolne od przemocy.
- funkcjonowania telefonu zaufania oraz całodobowego miejskiego punktu informacyjnego. Z tego typu wsparcia w roku 2016 z skorzystało 2000 osób, natomiast na stronie internetowej zarejestrowano ponad 150000 wejść.

Sprawozdanie ze stanu realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra za okres I 2016 - XII 2016

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra za 2016 r. jest programem zamykającym działania Miasta Zielona Góra w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2012-2016. W związku z tym przygotowano zostało sprawozdanie ze stanu realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Mieście Zielona Góra na lata 2012-2016, które jest podstawą diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie oraz zasobów instytucjonalnych Miasta Zielona Góra w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.